

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

med Tunnor. Den 24. Olof Nilsson ifrån Carlscro-
na til Warberg med Malt, Den 25. Lars Brandt ifrån
Marstrand til Wisby med Sill, And. Sw. Appelberg
ifrån Hamburg til Stockholm med Styckegods, Elias
Nilsson ifrån Riga til Warberg, och Anders Larsson
ifrån Riga til Gøtheborg med tin, Christ. Giedda ifrån
Malmö til Gøtheborg med Malt, Petter Pettersen
ifrån Stockholm til Bergen med Tjåra, Dan. Lind-
qvist ifrån Stockholm til Dublin med Järn, Sam.
Kierkman ifrån Stockh. til Bristol, William Stacliff
ifrån Stockh. til linn, och Joseph Cockerill ifrån Stockh.
til Hull med Järn. Den 26. Peter A. Kjelberg ifrån
Stockh. til Livorno med Beck, Jacob Falck, ifrån
Stockh. til Livorno ued Tjåra, Dan. Blomborg ifrån
Stockh. til Livorno med dito. Sven Kihlman ifrån
Stockh. til Livorno med Järn, Johan Erling ifrån
Stockh. til Alifante med dito, Bengt Ahlbom ifrån
Stockh. til London med dito, Peter Dan. Kruse ifrån
Stockh. til Lissabon med Bräder, Lars Gjädda ifrån
Stockh. til Lissabon med dito, Johan Montencé ifrån
Stockh. til Genua med Tjåra, Nils Bergman ifrån
Stockh. til Dublin med Järn, Börje Pettersen ifrån
Gøtheborg til Stockholm med Styckegods. Den 27.
Olof Hindrichson ifrån Dansig til Gøtheborg med Linn,
Peter Månsson ifrån Wisby til Gøtheborg med Kall.

Småfater.

Då i sällskap med min Flicka
Jag har litet mat och dricka,
Lefwer jag liksom en gud:
Men at sakna sin Herdinna,
Ingen mat och dricka finna,
Hwad är det för gästebud?

**Gøtheborgska
Sagasinet.**

Den 23 Julii 1759.

Andre Delen af Aterswaret til Herr Ama-
nuensen Gørwell.

Tack för sist, H. Gørwell! Hittills har jag wändt
ifrån mig de gnistande stångar, hwarmed Hans Dr-
ma-staf hotat mig. I dag går Han mig närmare
på lifwet, och ämnar mig en Andelig stöt. Han ri-
tar ut mina Skrif-ämnen, såsom oanständiga för en
Prestman, och målar af dem med sin Mercurialiske
svårta. Man må skäligen forsä sig för de farliga
följder, som Han drar af de genomhållade, och i wår
helige Mercurii tycke syndige, Lefar och lysningar.
Jag hade trodt, at så tjocka Fördomar aldrig herstat
hos en någorlunda belåsen Confucius. Begriper Herr
Aman. ej at dessa Småfater äro små Satirer? Rö-
der icke lysningen et misbruk, om icke fint Afguder-
i som begås med små Stades-djur? Dyliska finnas ju
i Swenska Nitet. Röder icke Underleken oförstån-
dige Hållare, hwilkas antat H. Gørwell ändteligen
öker? Och ho wil bestrida en Prest, at på hellsme Prä-
stolen straffa förtal och dyliska snehugg? Amnen
äro således ej mastätta, och den lilla bognaden ser min-
dre Fröpelig ut, som jag hörer af andra. Hurwidå
Krisfattet äger kläm, skal H. Aman. råtnu finna, då
jag får den hedren, at lösta Honom hells up på Under-
stolen.

stolen. Men låt vara, at lysningen hade ingen owanlig och nymodig affigt; huru många hörer man icke från Prädike-stolen? Denna blef wäl paraphraserad; men hwad rörer det meningens, om jag säger en liten Spanjorska af Hundelågten, i ställe för en Spanst. H. ? Dessa utan bör en Mercurius förstå, at här ej flera Beskrifvelser tryckas, kan man ej undanbedja sig några förargeliga Beskrifvelser, som i Hundgörelser ofta inlopa. Konsten är, at så den läfeligga, och dygden, at göra dem i flera mål nyttiga. Ännu mer: af wördnad för dem, som ej sutpet hela sin Hundskap af illa fattade Urdrag, jag menar de lärde, ursäktade jag dessa bagateller redan No 2. Götheborgska Magasinet. In jag tillstår gerne, at Därda Nyheter, ehuru wigtigare än Görwellska Anskrifvelser, rynda bättre Partorren, än främsta rummet, på lärda Skåderplattor. Däremot wådjar jag ej till luttichste Storstrytare och Görwellske Rivaler, men till opartiske Patrioter, om Herr Amanuensen, Domare i sin egen sak, tillwäller sig wärdigare ämnen, än Magasinet hyser. Doch begriper jag ej denna Slutats: Efter jag förbättrat ämnen, så är stilen mera granfäd. Om Herr Görwell blifwer något längre wid Academien, innan Han släfsat med sin Månadsfrist, hade Han hwarken flugit, eller råsonerat så barswändt. Icke heller finner man något tertium Comparationis i Görwellska Slutkonsten. En qwick Mamsell här i Staden, som frifwer vers ubertiden, helstas för Götheborgska Sappho. Följer därav, at Hon har Sapphos swagheter? Med samma hafferi dömer Herr Amanuensen sig self, at äga alla Mercurialisiska lyten; hwilka jag ej wil nämna, för at wisa min ädelmodiga höflighet. Läs den som wil, Histoire Poët. s. 37.

Andre

Andteligen måste jag gifwa Herr Görwell en ny lexa i Grammatican. Stackars Amanuens! Han kan icke declinera min farliga sjäder. Wisa nu bättring, och at någon lärdom fastnar: så skal jag vara god. Han bör weta, at alla ord, hwilkas kön äro twist underskafade, dömas efter sina ändelser; men ingalunda de öfriga. Som andra Språk hafwa Anomalier, så heter det i Swenskan: **Sjåden hon, wäggen hon.** Därföre böjas deras tilhöriga biord efter Andre, fast Hufwudorden gå efter förste Declinationen. Herr Amanuensen bör och weta, at det är oafgjort, huru biorden i Mascul. plur. rätteligen böjas. Somlige brukta a i cas. obliquis, och e uti cas. recto, som Herr Cancell. Rådet och Riddaren Jhre. Somlige fatta a och e efter den lag, som deras öron, och et behagligt Utal kräfwer, och bygga på denne pelare följande regel. När hufwudordet har a, skal biordet hafwa e, och twärtom; annars upkommer samma ljud för ofta. Så tänkte för någon tid H. Professor laurel. Jag tänker och tror, at man i Swenskan ej har mer än 2 kasus, nämligen Nominat. och Genit. och at biorden rätta sig efter hufwudorden, åtminstone i de reguliere Declinationer. Som nu den förste reguliere Declinationen har i sing. e, men i plur. a, til exempel, Herre, Herrar; så lemna jag biorden samma ljudare, och frifwer den Satyriska wingen, och Satyriska Wingar. Om det hånber, at jag stöter emot denna reglan; så är selet drägeligt, och witnar, at jag ej tänker så högdraget. Man får ofta tänka om i dessa knäp-saker, för mellankommande twiswel: hwarföre jag frifwer än e, än a, där rätta böjelsen är oafgjord, at ingen waua må göra ändringen swårare.

rare. Således löper jag ej emot mina egna grän-
sätser, det är, hvad Almånheten stadgat. Men Herr
Görwell har inga, som hela världen wet, och han
sjelf ej frångår. At göra Participia til Husmudord,
är emot Swenska Språkets art, hwarom jag dispu-
terat; och lägger nu til denna Thesis, at Herr Gör-
well är en böns i Swenskan. Kongl. Wetenskaps-
Academien befattar sig nu mera ej med gränslinor
i Språket. Men albrig skrifer Herr Secret. och
Ridd. Wargentin, som Herr Amanuensen, fast han
ogerna gör Orthographiska ändringar uti andras in-
sända arbeten. Wille jag fryta, kunde jag i sanning
upvisa, huru fördelagtigt Academien ytrat sig om mi-
na skrifsätt år 1755. Sluteligen får jag lära Herr
Görwell, at ämnen skrives lika i Def. och Indef. plur.
lik som alla Neutra på e. Så dräpeliga segrar min-
ner Herr Aman. när han kommer tågandes med sin
magt i Swenska Språket. Hvad jag widare har at
saga, inneslutes i följande Underlekar: har jag icke or-
sak at skratta åt öfwer-Häklaren, och ändteligen lösa
Def. otidiga löge?

1. Underleken,

Under öfwer alla under, men jag undrar alramest,
Ulraförst undras helt alswarsamt, hwarföre H. Skeff-
waren leker med ord, hwilka Swenske Ständer uppre-
pat flera gånger wid en werfeligen wädelig belågenhet.
En Mercurius bör weta, at Corneille ryntade på pam-
nan, när Racine wridet in i sit Gyllespel en vers uti
Cib. M. B. Somlige undra, om det är middag i
Mercurius, när det är midnatt i Götcheborg? Swar:
Det är altid midnatt hos Mercurius. Somlige un-
dra,

dra, om Helleborus eller Acacia wärer i större öfwer-
flöd wid Medewi brun? Somlige undra, om wat-
net därstädes fördrifwer Mercurium? Somlige bekla-
ga, at en Saltkur fördärfwat det samma: och somli-
ge påstå, at öf imellan böra idel Canon = Kurar regna.
Hwilten skal sitta?

2. Underleken.

Under öfwer alla under, men jag ic. Somlige un-
dra, hvad Mercurius förstår med de gemena Sagor
och oanständiga Infall, hwar med jag, efter Def om-
döme, uppstoppat första Arken? Swar: No 3 af Götch.
Mag. s. 17, kallat jag mig Slägtinge med Mercurius.
Detta war et oanständigt infall. Somlige undra, hu-
ru många Ark Herr Görwell öfwersadt illa? Swar:
i mit tycke intet mer än 8 hwar månad. Somlige
undra, hwarföre jag ej afskrifer så många nymodiga
Postillor, som den flugande Copisten? Swar: jag ri-
der Mercurier allena för nöd skal. Somlige undra,
om Görwellska tiden är en järn- eller guldene tid?
och om Fru Nordenfingst är en Magnet i våra? Som-
lige undra, om Herr Görwell är en Majer eller Apraxin
i lärda Werlden? Swar: Han är en ifrig Penne-
sättare. Somlige undra, hwar Herr Amanuensen
har sin Catheder? Och somlige, om Herr Mer-
curius ej blifwet nog både smord och bestruken öfwer
sina swedde wingar? Tacka mig, som af höflighet swa-
rar så fallan.

3. Underleken.

Under öfwer alla under, men ic. Somlige undra,
hwarföre Swenske Mercurius berömmar Historien om
Götcheborgska och Bohuslänska Sillesifket? Swar:
jag hade förut hedrat Görwellska berättelsen om Salt-
söfifke.

höfsligheter. Somlige undra, hwarföre Herr Annuensen ej nöjer sig med gamla Bref, utan upinappar nyare? Svar: detta är och en Mercurialist egenfap. Somlige undra, om Herr Görwell oftare sjunger: Frihet min frögd? Eller, Cynthia prima suis miterum me cepit ocellis? Somlige undra, om Mercurius blifwet illa slagen, efter Han gömer sig under Körtelen? Och somlige, hwad höfslighet en Damborn stare i lärda Werlden ståtigen åskar? Svar: ingen i Sverige, men wäl i Gascoغن. Un et under: somlige undra, om Mercurius ej wägar en storm ännu mot Götheborgska Magasinet? Svar: Han skal wära wälkommen. Jag har några ynggjorde mörfare, hwar med jag tänker helsa den Mercurialiska Öfwerheten.

Landtmanna Rön. (*)

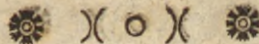
Som Höbärgningen är inne, wil wan wälment erinra, at ingen bör i sina lador införa, mindre köpa grönt hö, som icke fädt regn, emedan det legat på slag. Torkan i förledet är har ej gifwet första påminnelsen här om. Det är urgammalt, at Bonden, och andre gode Hushållare, sällan infört hö, som förtjenar namn utaf gräs. Om regn ej kommet, hafwa de låtet sådant hö länge stå i stack, at det måtte åtminstone starkt brinna. De hafwa wäl ingen annan orsak anfört, än at det är odrögt annars: men så weta physikaliska grunden. Bonden blandar merendels Halm och hö tillhoppa; hästarne gå desutan mycket ute: hwarföre de äro kalle om wintren, och kunna således bättre fördraga det ofunda fodret. Rätta ofundheten består här i,

(*) Detta nyttiga rön kommer från Herr Assessor v. Döbeln, en snäll Hushållares, mångåriga försakenhet, och infördes med obestriswelig förbindelse.

uti, at flera widriga blomster sammantorkas, hwilka kreaturen ifrigt äta de förste dagarne. Men gissa på, huru Frukosten bekommer dem? Om en månad eller två, står Hästens hår rätt up och ned, han swettas i stallen, och wil nödigt hålla til goda. Mjölkekon afätter mjölken, så at den ofunnige icke wet, hwarföre kreaturen wantrifwas. Däremot försäkras, at af brunt hö, och ingalunda swart och halfrutet, blifwa de seta och flodiga, sönt ingen blanning hela wintren igenom wankas. Många skal uplysa den skadeliga werkan, som grönt hö medförer: för förthet skal andrages allenaft et gällande.

Svenska ångar äro fulla med gula blomster, (namnen finnas utantwifwel i Flora) hwilka til större delen äro kreaturen så widriga, at de med all sin matlust helre swälta, än röra dem om sommaren. En hungrig häst är ingen ålskare af gula blomster: han staswer helre på marken afäter gräs. Här af ses, at de äro skadeliga: ty Naturen gör hos hästen samma, sönt hela Medicinska Faculteten hos människor. Nu frågas, hwarföre mister han sin Botaniska wisdom i stallen? Förmodeligen är luften borta, som ledsagat honom på blomsterfältet. Yttermera frågas, hwarföre wäran, som höet får på slag, förtager örternas skadelighet? Man regnet uplöser det bitra och aromatiska saltet, med ångan af alla cruditeter, som torkan bibehåller? Desutan måste det ofunda höet wid påkommande fuktig höst untkna i ladorna; (som kännes af luften) Det har ej dunstat ut på marken, och får ingen luft i ladan.

Sluteligen märkes et grep utaf Bonden, som när tar grönt hö på godtrogne Köpare, på det ingen skal pruta

med honom. Den Falken förer och sit hö till Staden i starkaste tork, emedan det då mera pöser, och utvidgar sig, i last och stact, och således strymer på wagn eller kårer. Han wil sielf ej hafwa sådant hö, utan passar på wid en torkedag, at som det reffas på ången, genast affärdat til Staden.

Lanteholm den 5 Julii 1759.

Per Landman.

Rättelser.

Sedan jag närmare fattat Herr Doct. och Biskop Wallins utlåtelse, hörer jag, at Klostret, eller nu mera Slottet, *Antvorskow* ej ligger på Snen, utan här under Seland, och pryder sidan imellan städerne *Stogelse* och *Kårsös* strax wid Belt: äfvensom staden *Nyborg*, icke *Nyburg*, är den förste på Snen, när man kommer öfwer stora Belt ifrån Seland.

I sista *Magasins*-bladet s. 235. står *Ågren*; så Hindrik Åbergh.

Phariseus.

Quod neque sim prædo, neque sim stuprator.
et isti

Publicio similis; gratia, Jova, Tibi.

Bina per Hebdomadas servo jejunia quasvis:

Cuncta Deo, solum nec decimatur olus.

Singula quid narras, stultissime? debitus Orco es.

Si nihil acceptum, nil aliunde feras.

Publicanus.

Planxerat hic pronus trepidis sua pectora palmis:

Et, miserere mei, dixerat, alme Deus!

Hwad Nytt i Staden?

den 23 Julii 1759.

Rundgörelser.

Höfte-Tings-Terminerne för år 1759.

Uti Håradshöfdingen Niclas Brunjeansons Jurisd.

för Åstembe och östra Hisingrs Hårad i Gästgifswaregården Kårer den 8 October.

för västra Hisingrs Hårad i Hårjestaden Webbacka den 26 dito.

för Inlands Torpe-Hårad uti Gästgifswaregården Holm den 9 Novemb.

för Inlands södra dito, uti staden Konghäll den 15 dito.

Herr Conducteuren Carlberg är sinnad at försälja sit på stora Hamnegatan belägna Hus, bestående af 5

hål tapetserade Rum, utom 2 Klåd-Cabinetter, Kök och Wisthus i öfre, jämte 4 Rum, med Kök och Wisthus i nedre Wåningen. Huset kan således beqvämli-

gen bärja 2 Hushåll. In på gården, som är tämligen stor, står en högeligen hvalfd och grundmurad Källare,

som öfnar en färlig järn-dör och luckor. Under Facaden at gatan lyser en Källare med bjelkar. Utom Stallet til 5 Kreatur, och trenne Webbodar, märkes Brygg-

huset, som Herr Conducteuren ansenligen förbättrat. Om någon är hågad at tilhandla sig denne ägendom,

så gifwer den samme sig utan twiswel mödan, at stiga til Ågren, boende i nämnda Hus, och där under-

vätta sig om köpet.

Således är lilla Klippan til salu. Detta Wårds-

hus, beläget strax hit om Ladugården wid Gamla Elsborg,